

FYLKESMANNEN I AUST-AGDER

Utdannings- og familieavdelingen

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Deres ref.
201104525-/SRM

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
Sak nr. 2011/4854 / ROP

Dato
02.01.2012

HØRING. FORSLAG TIL LÆRERTETTHET I GRUNNSKOLEN M.M.

Fylkesmannen viser til brev datert 04.10.11.

Lærertetthet.

I høringsnotatet drøfter departementet to modeller. En modell med lærertetthet på den enkelte skolen og en modell med lærertetthet i den enkelte kommunen. Fylkesmannen ser behovet for å lovfeste en nasjonal minimumsressurs for gjennomsnittlig lærertetthet på den enkelte skolen. Imidlertid vil Fylkesmannen peke på at det er en fare for at kommunene vil kunne oppfatte et måltall som en minimumsressurs slik at en ikke oppnår ønsket virkning av bestemmelsen og vise til det i forbindelse med henvisninger til rettigheter etter opplæringslovens § 1-3 og tilpasset opplæring. Av de foreslåtte modellene støtter Fylkesmannen at modell 1, ressurs på den enkelte skolen, skal brukes ved utregninger av lærertetthet. Dette vil være i samsvar med bestemmelsene Stortinget la til grunn etter at antall elever per klasse ble opphevet, jf F-18-03. Det vil også gi den beste forutsigbarhet og styring for skolene angående ressurser. En kommunenorm blir svak sett i forhold til at foreldrenes opplevelse av at kommunen gir skolene i kommunen like ressurser. Skolene i kommunen vil da kunne få svært forskjellig lærertetthet.

Fylkesmannen har videre følgende kommentarer:

- En norm for lærertetthet bør kunne gi økt og bedre forutsigbarhet for skolene angående ressurstildeling.
- Det er sterke nasjonale føringer på likhet i grunnskolen uavhengig av bosted på flere områder i skolen, og dette bør og gjelde gruppestørrelsen uavhengig av bostedskommune. Med en norm vil trolig foresatte og lærere oppleve større grad av likhet, men Fylkesmannen er imidlertid usikker på om en måltall for lærertetthet vil reelt sett vil gi større likhet.
- Fylkesmannen savner og en vurdering av de foreslåtte måltallene for lærertetthet i forhold til dagens tall for gruppestørrelse som ifølge GSI ligger under den foreslåtte normen for lærertetthet som for 2011-12 er 13.39 elever per lærer.
- Fylkesmannen legger til grunn at GSI er grunnlag for å vurdere lærertettheten og at telledato fortsatt er 1.oktober. Her ligger det noen utfordringer, bl.a
 - Hvor store avvik fra normen skal tolereres før kommunen får pålegg om å rette opp? I tiden rett etter Stortingsvedtaket om å oppheve klassesdelingstallene, skulle avvikene fra gruppestørrelsen være svært liten før det skulle gis pålegg til kommunen om å rette opp. I Utdanningsdirektoratets krav i dag, skal avvikene være relativt mye større, før det blir gitt eventuelle pålegg.
 - Vil kravene om lærertetthet gi grunnlag for økte rammeoverføringer til kommunene?

- GSI er i varierende grad kvalitetssikret fra kommunene. Feil i GSI kan resultere i flere feil om dette skal brukes i forhold til ressurstildeling. GSI tallene må kvalitetssikres bedre både på skole- og kommunenivå. For Fylkesmannen vil det kreve mer arbeid til kvalitetssikring enn en har ressurser til å prioritere i dag.
- Fylkesmannen legger til grunn at en eventuell oppretting av og økning av lærertettheten vil måtte skje i vårsemesteret med økning av lærerressursene.

Fylkesmannen ser at det kan bli en utfordring å få tilstrekkelig antall kvalifiserte lærere. En forutsetter at det blir økt satsing for å øke rekrutteringen til læreryrket. Verken dette eller økonomi bør være avgjørende for om det innføres en norm for lærertetthet og hvilken norm det skal være.

Innføringstilbud til språklige minoriteter.

Fylkesmannen støtter i hovedsak forslaget om å tilrettelegge for at det kan etableres innføringsklasser/-grupper. Fylkesmannen har følgende kommentarer:

- Fylkesmannen i Aust-Agder støtter Østberg-utvalgets forslag om et innføringstilbud i forkant av videregående ("år 0"), og muligheten til å kunne ta Vg1 over to år. Tilbudet må være frivillig for eleven. Forslaget vil innebære økonomiske og administrative konsekvenser, og vi støtter utvalgets anbefaling om at det vurderes etablert ulike typer incentivordninger for å stimulere til samarbeid, nettverk og ulike innføringstilbud. Sammen med andre tiltak vil dette kunne bidra til å øke minoritetsspråklige elevers læringsutbytte, styrke den tidlige innsatsen i videregående skole og bidra til å øke gjennomføringen. Tilbud om innføringsklasser bør finnes flere steder i fylket, slik at elever kan slippe å flytte for å kunne benytte tilbudet. Innføringstilbudet bør ha avgrenset varighet, og målet må være at elevene gradvis integreres i ordinær klasse.
- Språkopplæring i innføringsklasse er viktig, men det er viktig at elevene ikke taper den sosiale gevinsten det er å følge og arbeide i klassen for gjennom dette å bli raskt integrert i det norske samfunnet. Her vil det kunne bli en krevende avveining av hva som bør prioriteres.

Opplæringsbehov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK).

Fylkesmannen ser at det kan være et behov for å lovregulere rettigheten til denne elevgruppen. Imidlertid kan det stilles spørsmål ved om behovene til denne gruppen bør lovreguleres slik det er gjort for barn med rett til tegnspråk. Rett til tegnspråk er som kjent ikke spesialundervisning og utløser rettighet i tillegg etter §§ 2-14 og 3-10. Fylkesmannen konkluderer med at forslaget støttes.

Med hilsen

Karen Junker
utdanningsdirektør

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift.
Saksbehandler: Øyvind Ropstad